

**Reisicümhur İsmet İnönü
Massig'li'yi Kabul Ettiler**
Ankara, 19 (A.A.) — Reisicümhur Hazretleri, bugün saat 16 da memleketine avdet etmekte olan Fransa Büyük Elçisi Massig'li'yi kabul buyurmuşlardır.

VATAN

SIYASİ SABAH GAZETESİ

BAŞMUHARRİRİ: AHMET EMİN YALMAN

Telgraf: Vatan, İst. - Telefon: 24136

Salı, 20 Ağustos 1940

Yıl: 1 Sayı: 2 Vatan Matbaası: İstanbul, Cağaloğlu

Makinemizin bir ârızası yüzünden dünkü nüshamızla dağıtılamıyan

Başlangıç Sayımızı

müvezzilerden ücretsiz isteyiniz.

Reisicümhur bu Sabah Geliyor

**Millî Şef İstasyonda
Merasimle Uğurlandılar**

Ankara, 19 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü bugün saat 22 de hususi trenle İstanbula hareket etmişlerdir.

Millî Şef, garda B. M. Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, Vekiller, Parti Genel Sekreteri ve Parti Umumi İdare Heyeti üyeleri, mebuslar, Genelkurmay, Millî Müdafaa Vekâleti erkânı, Vekâletler müsteşar ve müdürü umumi-leri, Ankara Valisi ve Belediye Reisi ile Merkez Komutanı ve Emniyet Müdürü tarafından uğurlanmıştır.

İzmir Fuarı Bugün Merasimle Açılıyor

İngiltere Müstemlekât Nazırı Lort Loit ve Hindistan Nazırı İzmirli'lere Hitaben Radyoda Birer Nutuk Verecekler

İzmir, 19 (Vatan Muhabirinden) — Fuarda bütün hazırlıklar tamamlandı. Londradan bugün Basra yoluyla pek çok eşya getirildi ve derhal İngiliz pavyonuna yerleştirildi. Britanya İmparatorluğu namı altında diğer bir pavyon daha vücuda getirilmiştir.

İngilterenin Müstemlekât Nazırı Lord Lloyd ve Hindistan Nazırı Emery, Fuar münasebetiyle yarın akşam saat 21 de İzmir halkına hitaben birer hitabede bulunacaklardır.

Fuar, yarın 18 de Ticaret Vekilli tarafından açılacaktır.

Bugün İzmir vapur ile Yugoslav sefiri de geldi ve Bergamadaki tarihi harabeleri tetkik ettikten sonra tekrar İzmirde döndü.

Ticaret Vekili İzmirde

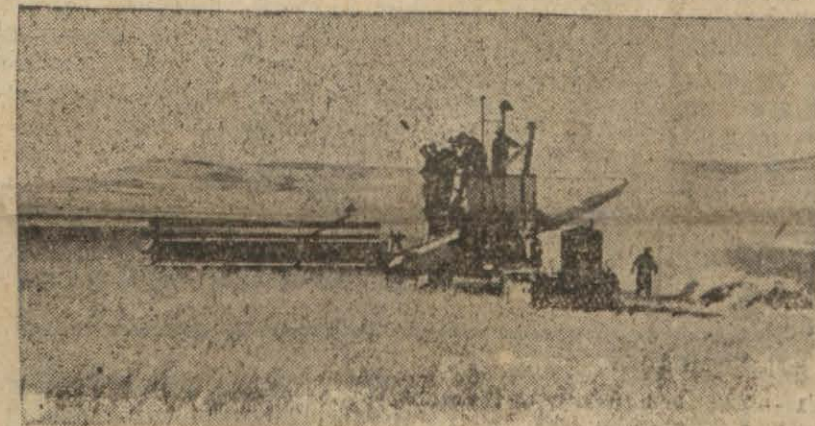
İzmir, 19 (Vatan Muhabirinden) — Ticaret Vekili bugün geldi. Merasimle karşılandı. Vilâyet, Kumandanlık, Belediye ve Partiyi ziyaret etti. Öğleden sonra ihracatçıların birliğine giderek birkaç saat meşgul oldu. Vekil, akşam Belediye tarafından Şehir gazinosunda verilen ziyafette bulundu. Yarın sabah ithalat ve ihracatçıların ayrı ayrı toplantıları yapılarak riyaaset ederek her iki tarafın dileklerini dinleyecektir.

Vekilin Çarşamba günü İstanbul'a avdeti muhtemeldir.

BARIŞLI SAVAŞ

**Motörlü Kuvvetlerimizin Tabiate
Karşı Kazandığı Zafer**

**Raya Gibi Bir Şey : Altmış Gün Sürecek Bir
Harman İki İki Saatle Tamamlanmıştır.**

Ankara ovalarında günde 30 ton iş çıkaran bir büyük biçer-döğer makine

Bu sene Ankara, Polatlı, Eskişehir taraflarında motörlü kuvvetlerimiz iki mühim keşif taarruzu yaptılar. Bunlardan biri elli beş traktör ve modern sapanlarla ilkbaharda, ikinci biçer döğer makinesiyle yazın olmuştur.

Neticeler akda hayret verecek şekilde. Bunları yalnız tarlaları süren ve harman edilen vatandaşlara, yalnız Orta Anadolu'ya veya yalnız çiftçilere ait sanmayız. Memleketin iktisadi bünyesinde yeni ve mühim bir değişikliğin başındayız.

İki neticeler yarım milyon dönüm arazi üzerinde alınmıştır. Bundan yüz yirmi bin vatandaş istifade etmiştir. Şimdiye kadar birer beş, altı, nihayet yedi veren topraklardan yüzde yirmi beşe kadar mahsul alınmıştır.

Harmanı eski vasıtalarla altmış gün süren bir kısım arazinin mahsulü bu makine ile yalnız iki saat içinde yapılmış, mahsul aynı gün pazara çıkarılmıştır. Arazi sahibi bir rüyaya gördüğünü sanmıştır.

Bütün dünyanın motörlü kuvvetlerinin birbiri üzerine saldırdığı bir sırada biz bunlarla tabiate karşı savlete girişmiş bulunuyoruz.

Motörlü kuvvetlerimizin tabiate taarruzuna ait heyecanlı hikâyenin teferruatını resimlerle beraber bugün dördüncü sayfamızda okuyacaksınız.

Amerikada Bir Milyon 200 Bin Asker Teğhiz Ediliyor

Washington, 19 (A.A.) — Ayar meclisi maliye encümeni Atlantik ve pasifik donanmaları 1.200.000 kişilik bir ordunun teçhizatına ait tahsisat kanun projisini kabul etmiştir.

Macaristanın Hububatı Almanya'ya Satılacak

Budapeşte, 19 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: Alman işe nazırı Darre'nin resmi bir daveti üzerine ziraat nazırı Kont Teleki Berlin'e müteveccihen hareket etmiştir.

Kont Teleki, Macar ziraat madde-lerinin Almanya'ya ihracatını çoğaltmak üzere müzakeratta bulunacaktır.

Notlar :

**Çalgı Başka ;
İstirahat Başka!**

Yazın herkes başını dinliyecek, hava alacak yer arıyor. Nereye gitseniz bir davul, bir zurna, bir çift çalgı. Ne o? Caz. Halbuki ne çalgı, ne çalgı, ne çalgı. Böyle derme çatma mânasız çalgıdan kimse memnun değil. O halde neden tutuluyor?

Çünkü Belediye, târiflerde çalgılı kahvelerde fiyatları yüzde elli yükseltmiş.

10 kurşuluk kahveyi yirmiyeye satılabilmek için her önüne gelen bir caz tutmuş.

Şimdi, şehrin en güzel yerlerinde hava almak, başını dinlemek kabil olamıyor.

Caz da caz!

Britanya adalarına kesif dalgalar halinde hücum eden Alman hava filo larından bir parça yanarak düşerken

Alman Tayyareleri İngiltereye taarruz Londra Müdafaa- sını Zorluyorlar

**Almanlar En
Büyük Zayıatı
Dün Verdiler**

Londra, 19 (A.A.) — İngiliz radyosu bildiriyor:

Dün Alman tayyareleri Londranın müdafaa teşkilâtına hücum etmeye teşebbüs etmişlerdir. Şimdiye kadar alınan raporlara nazaran dünkü gün zarfında 140 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Bu hücumlara iştirak etmiş olan Alman tayyarelerinin adedi nazarı itibara alınacak olursa, Almanların, hava harbi başladığındanberi en büyük zayıatı verdikleri günün dünkü gün olduğu görülür. Filvaki, hücumlara iştirak etmiş olan her dört Alman tayyaresinden birisi düşürülmüştür.

Dün üç mühim hücum yapılmıştır:

Birincisi öğleden sonra saat 13 de başlamıştır. Düşman tayyareleri Londra banliyösü ve Kent Kontesi üzerine bombalar atmıştır. Muharebe bir saat devam etmiştir.

İkinci hücum esasında, Londranın üzerine gelmeye teşebbüs etmekte olan 44 düşman tayyaresi hedeflerine vasil olamadan tardedilmiş ve sahile doğru kaçmıştır.

Harbin bidavetindenberi İngiltere ve sahilleri üzerinde düşürülmüştür.

(Devamı Sa: 3, Sü: 3)

Alman Paraşüt Efradı Üniforma Şekli İngiltereye Bildirildi

Berlin, 19 (A.A.) — Stefani ajansından:

Emin bir membadan öğrenildiğine göre Almanya hükümeti, İsviçre vasıtasıyla Londra hükümetine bey-nimlül harp kaidelerine tamamiyle riayet eden Alman paraşütçülerinin giydikleri üniformanın tarifnamesini göndermiştir.

Hitler Umumi Karargâha Gidiyor

Bern, 19 (A.A.) — Basler Nachrichten gazetesinin Berlin'deki muhabiri, Hitlerin Garp cephesindeki umumi karargâha gitmek üzere Berlin'den ayrıldığını bildirmektedir.

Times ve Telegraph gazeteleri, meselenin heyeti umumiyesine hasrettikleri başmakalelerinde İtalya tarafından ileri sürülen vesilelerin bâtıl olduğunu kaydederek tamamen Romada ihdas edilmiş olan ihtilâfın esas hedeflerini temyizle çalışmaktadırlar.

Yunanistanın Mihver Nüfuzuna Düşmesi İhtimali

Londra, 19 (A.A.) — Reuter:

İngiliz matbuatı, Yunanistanı İtalyan - Alman nüfuzuna çekmek yahut Balkanlarda daha ileri gitmek veyahut da İtalyanın Afrikadaki mücadelesini kolaylaştırabilmek için İngiliz kuvvetlerini İkiye bölmek gayesini istihdaf eden Alman manevrasını büyük bir dikkatle takip etmektedir.

Gazeteler, Helli'nin mesuliyeti ancak İtalyaya atfedilebilecek olan torpillerinin bugün istismar edilmekte olan Arnavutluk istiklâlinin İtalya tarafından tahribi ile başlayan gerginliği arttırdığını kaydediyorlar.

Times ve Telegraph gazeteleri, meselenin heyeti umumiyesine hasrettikleri başmakalelerinde İtalya tarafından ileri sürülen vesilelerin bâtıl olduğunu kaydederek tamamen Romada ihdas edilmiş olan ihtilâfın esas hedeflerini temyizle çalışmaktadırlar.

MAKİNEMİZDE ÇIKAN ARIZA DİLAYISİLE Okuyucularımızdan Özür Dileyoruz

Dün tam ilk sayımızı basarken makinemiz bir kazaya uğradı. Silindire geçirilen sayfalardan biri düştü ve iki gruptan ibaret olan makinenin bir grupunu zedeledi. Bu yüzden gazete geç erlere yetişemedi. Bundan baş kaldı, kâfi basılamadı. Birçok y kâ baskının kalitesi, pek fena ve âyarsız oldu. Gazetenin adını kırmızıya basmak da mümkün olmadı.

Makine bu aksilikleri geçirirken Vatan yazı, idare, tertip ve makineler ailesinin hali görülecek seydi. Hiçbiri makinenin basından ayrılamıyordu. Hepsi işler düzeldi diye, heyecan ve tessür içinde sabahın sekizine, dokuzuna kadar makine başında beklemişlerdir.

Kazanın hâsıl ettiği hasar tamir edilmektedir. Gazetemizin bir, iki gün içinde tabii halini alabileceğini ümit ediyoruz.

Kazadan haberi olmayan birçok okuyucularımız bize mektup yazarak ve telefon ederek gazeteden daha iyi ve daha muntazam bir baskı kalitesi beklediklerini söylemişlerdir. Haberiler, gelip bize teselli vermiş ve böyle aksiliklerin her gazetenin ilk sayısında mutlaka basgösterdiğini söylemişlerdir.

Her taraftan gördüğümüz âfâka ve sevgi bizi teselli etmiştir. Çok gariptir ki, her gazetenin ilk sayısında aksiliğe uğraması, dünyanın her yerinde âdeta tabiat halini almış bir şeydir. Ne kadar iyi hazırlanılsa, ne kadar sakınılsa aksiliğin bir nev'i mutlaka ilk sayıya sebep çıkmaktadır.

Dünkü sayımızın başında; meslek programımızı gösteren bir başlangıç sayısının müvezzilerden istenmesini söyledik. Halbuki ancak ilk beş bin nüsha ile bu sayı tevzi edilebilmiştir. Kazadan sonra bunu basmaya devam etmek mümkün olamamış, müvezziler de müşkül bir mevkiye kalmışlardır.

Başlangıç sayısını yeniden bastırıldı. Dünkü nüsha ile almanlara bugün müvezziler vasıtasıyla sevkedilecektir.

Dünkü sayımızı dışarıda bulamayıp kolleksiyon ve roman ve tefrikalar için arıyan okuyucularımıza ilk sayı posta ücreti bize ait olmak üzere beş kuruş mukabilinde gönderilir.

İç ve Dış Emniyetimiz

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Bir adam, âşayışsız bir yere gitmiye mecbur kalırsa mutlaka bir silâh edinir, bunu cebine yerleştirir.

Bugünkü dünya baştan başa âşayışten mahrum bir yer... Varlığına ve istiklâline kaymet veren bir millet, burada daima silâhlı, ihtiyatlı, eli tetikte durmak mecburiyetindedir.

Yalnız eskiden böyle bir ihtiyat ihtiyacı sırf harici cepheye aitti. Bu son harbin tecrübeleri karşısında iç ve dış emniyet meseleleri arasındaki hudut kalkmıştır, bunlar bir memleketin varlığına taallük eden bir tek kül halini almıştır.

Bir senedir görüp geçirdiğimiz harp hareketlerinden her biri dahili cephelelerde başlamıştır. İlk adımda daima iç emniyeti bozmaya, yığınlık ve panik uyandırmaya, halkı birbirine katmaya çalışılmıştır. Bir defa birlik ve ahenk sarılınca ve yığınlık duyguları ortalığı sarınca koca memleketler senelerdenberi milyonlarca, milyarlarca masrafıla harzladıkları silâhları hiç kullanmadan teslim etmişler ve kölelik boyunduruğuna boyunlarını uzatmışlardır.

Bu âkibete uğrayan memleketlerin en büyük hataları şu olmuştur: İç emniyet meselesini, yurt müdafaaasına ait esaslı bir dava diye karşılamamışlar, iç ve dış emniyet meselelerini bir tek kül saymamışlardır.

Nazari olarak kime sorulsa böyle bir birlik telâkkisinin tabii ve zaruri bir şey olduğunu bir saniye tereddüt etmeden kabul eder. Fakat hemen her memleketin idari teşkilâtında çok esaslı bir kusur vardır. Her ayrı daire kendini âdeta ayrı bir memleket sayar. Kendine ait işleri birinci derecede görür, başka dairelerin vazifelerini ikinci dereceye atar.

Siyasî hayatta nasıl zümre ve sınıf menfaatlerinin çarpışması, umumi menfaat fikrini yıkıma sebep olursa idari hayatta da dairelerin sırf kendilerine ait vazifelere saplanıp kalmaları; umumi ve müşterek gayeyi gözden kaybetmeleri, herhangi bir esas davanın yer yer ihmale uğramasına yol açabilir.

Memleketimiz; dış ve iç emniyeti bir kül saymak hususunda büyük bir uyanıklık göstermiştir. Dünya fırtınaları karşısında muhafaza edebildiğimiz azımlı sükûn ve huzur bunun en canlı bir delilidir.

Bu hususta yeni bir delil daha vardır ki, o da vatan ve rejime karşı suç işleyenlerin askerî mahkemelere verilmesi hakkında yeni bir lâyiha hazırlanmasıdır. Bu lâyiha ençümenlerde tetkik edildikten sonra Büyük Millet Meclisinin umumi heyetine sevk edilmiştir. Kanunun cebabı mucibe lâyhâsı, dünyanın bu buhran-

Helli Suikastı

**Yunan Gazeteleri
Meçhul Canilere
Ateş Püskürüyor**

**Bir Gazete, Sul-
kastten Alçaklık
Diye Bahsediyor**

Atina, 19 (A.A.) — Atina Ajansı bildiriyor:

Gazeteler Helli kruvazörünün torpillerine büyük saygılar hasretmekte ve mesele hakkında başmakaleler yazmakta berdevamdır. Bunların başlıcalarının başlıkları şunlardır:

Proia gazetesi «Lüzumsuz hareket», Elefteron Vima «Afedilmez cinayet», Kathimerini «Helli'nin henüz kurumamış mezarı üstünde», Acropolis «Bir bıçaklama», Nea Hellas «Dünya denizcilik tarihinin en kanranlık sayfası», Kolonnia «Alçaklık», Ellini Kon Mellon «İman ve cesaret».

Bütün gazeteler bu alçakça darbeye karşı protestoda bulunmaktadırlar.

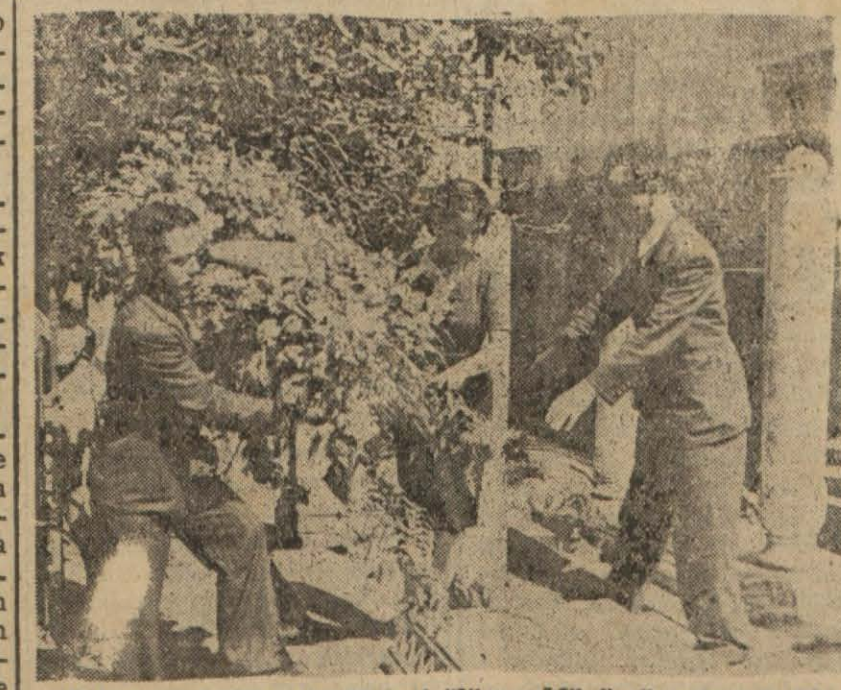
Bulgaristanda

**İhtiyatların Silâh
Altına Alındığı
Tekzip Ediliyor**

Sofya, 19 (A.A.) — Stefani Ajansından:

Yarı resmi Bulgar Ajansı Bulgaristan'da ihtiyatların silâh altına çağırıldığına dair ecebi memleketlerde dolayan sayıları kat'iyetle tekzip etmekte, yalnız son muayenede askerlikleri tecil edilen pek mahdut miktarda bazı efradın bu talim devresine çağırıldığını tasrih etmektedir.

Tevfik Fikret İhtifali

Sair Tevfik Fikretin 25 inci ölüm yıldönümü münasebetiyle, dün merhumun Eyüp'teki kabrinde bir ihtifal tertip edilmiştir. Buna ait tafsilât üçüncü sayfamızdadır.

Işık ve Nur Peşinde

Cedlerimin Yerlilerden Çaldığı Topraklarda

- 1 -

[Bu tefekküsün muharriri olan Mîs Nîlî Grem Kuk, yazısının dün çıkan başlangıcı Türkiye'de nasıl olup da yolumun kısımlarına ve Vatan sütunlarına düştüğünü anlatıyor. Bugün de hayatının hikâyesini anlatmaya başlıyor.]

Amerikada Mississippi nehrinin kenarında doğdum. Orada ailemin geniş arazisi vardı. Cedlerim bunlar vaktinde kırmızı derili yerli halktan çıkmışlar...

Yalnız şunu söyleyeyim ki, o zamanlar yerlileri öldürmek ve topraklarını ellerinden almak, mübah bir şeymiş. Hatta vatanlı bir vazife bile sayılmış. Amerikan tarih kitaplarına bakarsanız bu hırslılıklara ve bu cinayetlere yüksek yükses adlar takılıyor. Amerikada garba doğru istila hareketine iştirak eden ailelerin çocukları kendi kendilerini bir nevi aristokrat sanırlar.

Fakat büyük annem, bu kitaplara ve bu gibi kuruntulara kapılacak bir kadın değildi. Ailenin ondan sonra gelen fertleri de onun düşüncülerini kabul etmişlerdi.

Düşündün bir kere ki, «Hürriyet» ve «adalete» hasretle Avrupa'dan Amerikaya kaçan ilk muhacirleri yerli halk güler yüzle kabul etmiş, kendilerini hediyeyle görmüş, Amerikalılar ilk sert kışları esnasında yaşıyabilmeleri, yerlilerin lütfu ve insanlığı sayesinde olmuş.

Beyaz muhacirler bu insanlığa nasıl mukabele etmişler bilir misiniz? Topraklarını çalmak ve kendilerini öldürmek... Bu kadaria da kalmamışlar, yuvalarını, topraklarını müdafaa eden kurbanlarını bütün âleme, bir şaki sınıfı diye tanıtmak yolunu bulmuşlar. Halâ bugün tarihî Amerikan filmlerinde beyazlara kırmızı derililer arasında bir çarpışma gösterilince, Avrupalıların, Asyalıların seyircileri asıl zulme uğrayan tarafı tutmazlar, nerede zalimlerin üstün çıktığını görseler tepine tepine alkışlarlar.

Büyük annem, babamda ve bende; cedlerimizin hırslılıklarını örmek ve masur görmek yolunda bir duygu ve en küçük bir eser yoktu. Yerlilerin eski topraklarında yaşıyorduk, aksine olarak bizi onların ruhuna yaklaştırmıştı. Çocukluğumda ilk öğrendiğim kelimelerden biri «Avanovla»dır: Yerli dilinde «büyük ruh» tabirinin mukabilidir.

Büyük ruh diye ifade edilen din duygusu tabiatın kucagından kopup geliyordu. Bunun için toprak vardı, gök vardı, su vardı. Yere e-kilip içinden esarlı surette çiçekler, meyvalar fıskıran tohumlar vardı.

Biraz büyüdükten sonra başka beyaz çocuklar vasıtasıyla Hristiyanlık itikadlarını öğrendim. Bu itikadlar bana insanları tarafından yitirilmiştir, kitaplara doldurulmuş suni, hayat bir şey gibi geldi.

Bütün ailem Hristiyanlığa karşı isyan duyuyordu. Büyük babamın kız kardeşi bir milyon dolar sarfetmiş, yaşadığımız şehirde kocaman bir kilise yaptırmıştı. Fakat büyük annem bu kiliseye yabancı kalmış, adını atmamış, dini ilhamları şerik kaynaklarında aramıştı. Hint felsefesi, onun tabiat hakkındaki hayranlığını arttırmıştı. Hint felsefesine dair eserlerden büyük bir kütüphane kurmuştu.

Yaşadığımız şehir, dinî ananele-

re bağlı, mütaassıp bir muhittti. Bunun için büyük annem, dinî itikadlarını ister istemez herkesten gizlerdi. Sesiyesindeki manevî güzelliği nereden elde ettiğine bütün halk merak ederdi. Şehirde ona benzer bir kadın yoktu. Varını yığını başkalarına iyilik etmek için sarfeder, fakat bu iyiliklerle övünmez, bunları mümkün olduğu kadar gizli tutardı.

Büyük annemin ruhudaki bu güzelliği, vücudü üzerine de esrarlı bir tesiri olmuştu. Sıhhati da ima yerinde idi. Yaşadığı müddetçe «chastayım» dediğini duyan olmamıştı.

Babam, Hristiyanlık taassubuna karşı olan isyanını büyük annem gibi gizli tutmağa lüzum görmeydi. Bunu edebî yazılarında, yüksek sanat eserlerine mahsus olarak kurduğunu ve idare ettiği bir tiyatroyun çalışmalarında en canlı bir şekilde ifade ederdi. Etrafına taassubun darlıklarına karşı isyan etmiş, birçok istidat sahibi adamları toplamıştı. Bunların hepsi, hürriyete kavuşmak arzusunun ilk adımı olarak Hristiyanlığı üzerlerinden atmışlardı. Bir kısmı, o zamanlar henüz tomruk veren yeni yeni iktisat dinare saplanmışlardı. Fakat babam, ruhunun istiklalini muhafazaya tarafdardı. Hangi iktisadın lehine olursa olsun, insanları cansız birer makine haline indirmenin, hakiki inkısafa imkân veren bir yol olduğuna inanmıyordu. Teşkilâtı bir dinî sistemin ve basmakalıp akaid kitaplarının hakiki dinin güzelliğini öldürdüğünü kâidî. Yani, dinî meselelerde olan adamlar; onun gözünde, dinlerin asıl gayesi olan sevgi ve feragat aleyhine çalışan ve kendi hesaplarını nâfuz ve menfaat arayan adamlardı.

Annem tarafından da bütün akrabamda âsi bir ruh vardı. Meselâ annemin babası doktordu. Kendine mahsus bir gıda sistemi icat etmiş, herkesin alıştığı yiyecek içecekleri karşı isyan çıkarmıştı. Vücudüne gıda vermek için her oturma yalnız bir nevi gıda alırdı. Meselâ yumurta ise yalnız yumurta, ekmek ise yalnız ekmek...

Büyük babam 87 yaşına vardığı halde sıhhati ve keyfi yerinde idi. Beşinci karsile tam bir âhenk ve saadet içinde yaşıyordu. Tek gıda sisteminin doğru bir sistem olduğunu kendisinden canlı bir delil olamazdı.

Büyük babamın diğer bir merakı da senede birkaç ay tabiat âleminde yaşamak ve göklerdeki âlemleri tetkik ile vakit geçirmekti. Aynı merakta bulunan beş yüz kişiyi bir araya getirmiş ve bir nevi tarikat kurmuştu. Bunlar senede birkaç ay Floridada toplanarak müsterek ve her cihette müsavi bir hayat geçirirdi. Kampın ihtiyaçları için her fert elinden geldiği kadar para verirdi. Yoksulardan bir şey almazdı. Yalnız tarikatın tabiate tapınmakla ibaret itikadında samimî olmaları şarttı.

Büyük babamın üçüncü bir merakı şu idi: Bir şey icat edip de icat beratlarını dolandırıcılara kapıran asıl mucitlere yardım etmek. Bunlardan bazan yirmisi, otuz büyük babamın evinde bir araya gelir, yer, içer, haklarının nasıl çaldığını birbirlerine anlatırlardı.

N. G. Kuk

Yarının Modasına Doğru

Moda hakkında yazı yaz dedikleri zaman bir an için bunun mümkün olabileceğini zannettim. Her zaman olduğu gibi bütün moda mucitlerinin, moda malzemesi yapan fabrikalarının, moda mağazalarının biz kadımlar için çalıştığını farzettim. Hiç düşünmedim ki dünyanın bu üst-üst zamanında fabrikalar lpekli kumaş yerine top tüfek yapıyor. Ressamlar ve terziler model çizerek yerde cephelede dövüşüyor. Mağazalar kapalı. Dünya yüzünde moda, renk, çiçek ve kumaştan başka düşünülün ve yapılan işler var.

Modanın doğduğu, yarattığı dünyaya giyim kuşam tarzını veren yer artık moda düşünce hâlede değil. Hiç olmazsa muvakkaten olsun böyle şeylerle meşgul olmuyor. Artık moda kâbesinden ilham almayınca her memleket kendi giyim şeklini icat etmeye çalışacak. Belki de yeni bir çığır açılacak. Eskimiş moda nazariyeleri yerine yepyeni şekiller ortaya çıkacak. Şu halde yaşayan mesut memleketer kendi maddelerine doğru bakarak yeni renkler, yeni şekiller ortaya koyacaklar.

Kütahya çinisinin mavisi, Fransız bleu rosbardın cibette daha âhenklidir.

R. E. Y.

[Gazetemiz, Türk modası hareketine yakından alaka gösteriyor. Yakında sütunlarımızda buna dair yazılar bulacaksınız.]

BORSA

Ağustos 940

	Açılış - Kapanış
Londra	5.24
Nevyork	132.20
Cenevre	29.605
Atina	0.9975
Sofya	1.6175
Madrid	13.90
Budapeşte	26.5325
Bükreş	0.625
Belgrad	3.175
Yokohama	31.1375
Stokholm	81.005

ESHAM VE TARVİLÂT

Sivas - Erzurum 3	19.94
1938 % 5 Hazine tahvilı	49.50

VATAN

Sayısı 5 Kuruştur.

ABONE :	Türkiye için	Hariç için
Senelik :	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık :	750 Kr.	1410 Kr.
Üç aylık :	400 Kr.	800 Kr.
Bir aylık :	150 Kr.	—

Bulgurlu Köyünün Ricası

Çamlıca'da Bulgurlu köyü halkı, Kısıldıya kadar getirilen elektrikli köylerinin de ışılandırılması ve teminlik işlerinin muntazam bir şekilde sokulması için vilâyete müracaatle karar vermişlerdir. Evvelce teklif edilen Çamlıca'yı İmar Cemiyetinin Bulgurluyu da imar için faaliyete geçmesi istenilmektedir.

Hayırlı Bir Çığır

Adsız İki Hamiyet Sahibi Hukuk Talebesine 150 şer

Liralık Dört Vakıf Verdiler

Adını saklayan bir vatandaşla eş, Hukuk Fakültesi talebesinden dört kişiye verilerek üzere senede altı yüz lira vakfetmişlerdir.

Bu vakfa dair dün Üniversite Rektörü C. Bilselin adile şu tezkereyi aldı. Aynen yazıyor:

«Bilginin kadrini bilen hamiyetli bir vatandaşımız refikaları, her yıl Hukuk Fakültesinin dört sınıfında birer talebesine tevcih edilmek üzere Üniversiteye dört burs tahsis etmiş ve bu yıla ait 600 liralık Rektörlük emrine vermiştir.

İsmislin ilân edilmemesini istemiş olan değerli ve hamiyetli Bay ve Bayan vatandaşlarımızla Üniversite adına alemen teşekkür ederim.

Üniversite Rektörü C. Bilsel

Bu haberi bizde bir çığır açmaya hizmet etmesi bakımından çok dikkate layık bulduk. Kabilîyetli, fakat fakir Üniversite talebesine il uzatmak dünyanın her tarafında usul halini almıştır. Bu yardımın talebe için hayiyete dokunur bir tarafı yoktur. Çünkü fakirinden dolayı değil, ilme ve yurtden havraya yarıyacak bir istidadı olduğundan dolayı seçiliyor.

Her Avrupa ve Amerika Üniversitesinde böyle sayısız fakir var. Bizde ise yok. Belki de kenarda, köşede kendi kesesinden talebe okutanlar var. Fakat ya miktarda pek az, ve ya umum tarafından bilinmediği için başkalarına örnek olamıyor ve her istidat sahibi talebe bunlara ait müsabakaya katılmıyor.

Senede altı yüz lira vakfedilen hamiyet sahibi karı koca her kim ise pek hayırlı bir çığır açmışlardır. Bu neviden vakıfların çoğalmasa beraber iyi roman, edebî ve ilmi eser ve saire yazılmasını teşvik için

de kendi adına vakıflar ve müdafatlar kuracak zenginlerimizin de ortaya çıkmasını bekleriz.

Meselâ senenin en iyi türkçe telif romanına verilerek üzere bir mükâfat kuracak bir zenginimiz ortaya çıkmıyacak mı?

MÜTEFERRIK:

Vorem Dispanseri Geniştiriliyor

Veremle mücadelede büyük bir ehemmiyet veren Vail ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, Yerebatan cadesindeki İstanbul verem dispanserinin ihtiyaca kâfi gelmediğini görerek yanındaki arsa ve evlerin istimlakle modern bir pavvyon yaptırılmasına lüzum görmüş ve lazım gelen keşif ve plânlarm hazırlanmasını emretmiştir.

İki Kız Erkek Oldu

Aydın Sökel köyü eşrafından Halil Kocakayanın kızı on altı yaşında Hadiyenin, Gülhane hastanesinde Profesör Mim Kemal tarafından yapılan muayenede erkek olduğu anlaşılmış ve muvafakiyetle neticelenen ameliyatta Hadiye, Erol isimle hastaneden çıkmıştır.

Yine buna benzer diğer bir vaka da İzmir Memleket hastanesinde olmuştur. Şöhret adında on dokuz yaşlarında bir kız, Memleket hastanesinde yapılan bir ameliyat ile Bayanlıkdan çıkmış ve üç senelik nişanlısına yüzüğüdür geri vererek Baylar arasına karışmıştır.

Üzüm Temizleme Evleri

Yurdumuzun üzüm yetiştiren yerlerinde asıl üzüm temizleme evleri açılması Ziraat Vekâletince kararlaştırılmış ve faaliyete geçmiştir.

İlk önce Manisa, İzmir ve İzmirli temizleme evleri açılacak, köylüler buralarda üzümlerini parasete temizleteceklerdir. Yeni senenin siyahı kuru üzüm mahsulü Manisa borsasında satışa çıkarılmış ve bu münasebetle müdat merasim de yapılmıştır.

No. 2

Vatan'ın Bulmacası

SOLDAN SAĞA:

1 — Zihinde kurma. 2 — İstemi-yerek. 3 — Bir nevi spor - Nota - Nota. 4 — Eşya - Akciğer - Bir. 5 — Vaktile gece nöbeti - Ter-sine cakalı - Bir renk. 7 — Hay-din! - Başı kopmuş fitil. 8 — Gelecek - Akciğer - Fasla. 9 — Sıfat edatı - Bir adet - Nota - Erkek. 10 — Cesaretle. 11 — Dürüstlüğüne hâlel getirme.

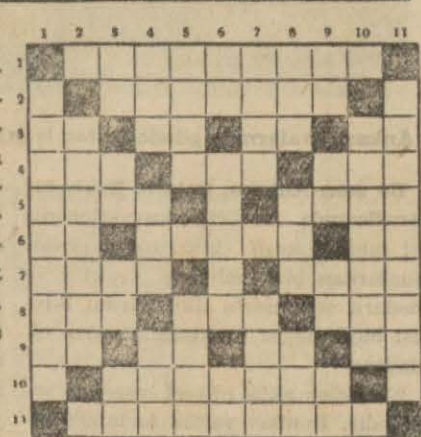
YUKARDAN AŞAĞIYA:

1 — İstanbulun bir semtinden. 2 — Âletleri. 3 — Bir renk - Kısaltılmış bir edat - Nota - Sonsuz şö-ret. 4 — Bir nakil vasıtası - Genişlik - Bir nevi pasta. 5 — Tekdir - Yalvarma. 6 — Ters dönmüş sanat. Bir oyun kâğıdı - Bir hayvan. 7 — Bir mektep - İşler. 8 — Bir isim - Duacı - Eşli olmayan yar. 9 — Bir hayvan sesi - Ekle! - Başaşağı olmuş bir hayvan - Masse! 10 — Resmî bürolara. 11 — Yolları.

1 No.lu Bulmacanın Halli

SOLDAN SAĞA:

1 — Karabatak. 2 — Esire. 3 —

Ama, Aza; Aka. 4 — Zer; kil. 5 — Et; Cilav; Zi. 6 — Et; Art. 7 — El; Nalan; La. 8 — Şiş; Taş. 9 — İka; Ayt; Ay. 10 — Abaza. 11 — Besa-rabya.

YUKARDAN AŞAĞIYA:

1 — Taze; Eşik. 2 — Metelik. 3 — Ar; Şa (me). 4 — Re; Cin; As. 5 — Asabi; Acaba. 6 — Biz; Lal; Dar. 7 — Araba; Arıza. 8 — Et; Van; Ab. 9 — Ak; Ta. 10 — Kızlay. 11 — Vali; Aşık.

HİKÂYE

İNANÇ

Geç vaktid bu sokaktan gecenler, onu ya köşede ki çemenin yanında duvara sırtını vermiş, yahut biraz ilerdeki çardaklı kahvehane camının önünde koyu renk mantosile ayakta ve hareketsiz görürlerdi. O, hiç hareket etmeden, hiç kıpırdamadan orada dururdu. Yalnız hava rüzgârı olunca beyaz baş örtüsünün uçları bu kararlılıkta iki kanat gibi çırpardı. Yaz ve kış geceleri, sıcakta ve soğukta mehtaplı gecelerde olduğu gibi yıldızlı veya bulutlu zifiri kararlılık gecelerde o hep, her zaman ve daima orada aynı vaziyette dururdu.

Senelerdenberi bu sokaktan geç vaktid gecenleri bu kadın yabancı değildi. Herkes onun kararlılık gecelerinde kararlılık hayalini tanırdı.

Çok uzun bir boyu ve her halde yorulmak bilmiyen bacakları vardı. Omuzları gökük, kolları uzun ve mehtap geceleri, siyah mantosunun yirtik yerlerinden çıkan ellerinin duvarlara, kaldırımlara akseden gölgeleri, iri kılıbastılar gibi geniş ve yassı idi.

Her gece onu böyle bekler gören komşuları ona her zaman: «Merhaba» derler, onu: «Şazimet teyze» diye isimlerler. Ona her zaman: «Yine Avnî mi bekliyorsun, diye sorarlardı. Bırak şu haylazı be teyze. O keyfine. Yine kahvede oturmuş almuş altı oynuyor. Sen de her gece o eve dönünceye kadar köşe başlarında, kahve önlerinde onun beklemekten kendini helâk ediyorsun... O, parasete bitmeden, maraza çıkarmadan eve döner mi hiç?»

Evet, Şazimet teyze muhakkak kendini helâk ediyordu. Babamın a-laca karlanıldığı iş başına yetmek için koşuyor, mevsiminde akşama kadar yaşlaştığı kocaman parmalardile inir ezmekten kollara ağırlar geliyor, mevsiminde evlerde tahta silmek, çamaşır yıkamaktan iki büküm vücudü belinden ta omuz başlarına kadar sızım sızım sızıyordu... Bari akşam eve geldiği zaman bir rahat edebile, ekmeği katırmış rahat gönlü bir yiyebileydi... Ne geçer!

Hayır, bir gün rahat etmek yememişti. Bir gün vaktinde sırtı döşek görmemişti... Hepsi bu haylaz oğlunun, bu Avnîsinin yüzündendi... Hep onun yüzündendi...

Halbuki o, erkek evlat doğurduğu gün ne sevinmişti. Onu kâh bel ki-lüpli zabıt, kâh beyaz kolalı yakalı kıyafet yapmağı düşünerek ne hulyalar kurmuştu. Bir depoda hamallık eden kocası Süleyman Çavuş ölüp de altı yaşındaki oğlu ile yalnız kaldığı zaman bütün bu hulyalara veda etmek lâzım gelmişti... Oğlunun eline, sekiş yaşına geldiği vakit, mektep kitabı yerine bir kova verebilmişti. Küçük Avnî, ufakık kazanca mukabil, anasının çağıştı inir de-posunda, elleri inir sütle yanan işçilere yuksunlar diye ikide bir getirilen su kovasını taşıyordu. Küçük kollarının yerden anaki iki parmak yukarı kaldırdığı bir kova-yı yanyana dizilip inir segen, inir ezen siyah mantolu beyaz yazma baş örtülü kadımların yanına getiriyordu.

Fakat esasen hasarı ve terbiye edilmesi güç bir ahlakta olan küçük Avnîyi bu işte fazla alıkoymak mümkün olamamıştı. Bir hafta dar çalışmış, sonra mağazadan sıvımsı, mağazanın etrafında analarını beklerken oynayan çocukların arasına karışmıştı. Ve sonra sokaklarda kontrolüz büyümüşü. Pek küçük yaşında tütlüne, rakıya, esrara ve kumara başlamıştı. On yedi yaşında kumar yüzünden bir adamı birkaç zararsız bir şekilde yarıyarak ilk vakasını yapmış, yirmisinden kendini aldatan dostunu u çalıştığı bütün mağazası önünde yakalayıp jilette yüzünü kesmiş, kaç kere, kaç gâ, dövüş ve belâ çrkarmak yüzünden karakola ve hapishaneye düş-müştü. Mahalleli ondan yaka silkerdi. Onu tanyanlar, onun yola gelmeyeceğinden emindiler. Fakat bütün bu kötü huyn tezahürlerine, bütün belâlara ve sabaklara rağmen bir tek kişi; Şazimet kadın, günün birinde onun adam olacağını ümidini kesmemişti. Ona nasihat vermekten, onu doğru yola getirmek için çabalamaktan sabahlara kadar onun yolunu beklemekten, gittiği meyhanelerin, kahvehanelerin önüne gidip onu zaman, zaman zorla dışarı çıkarmaya uğramaktan ve bunun için dokuz ay karında kalmış, iki sene göğsünde südlü ve bu yaşa kadar iş başında ter dökecek canile beslediği oğlundan herkesin karışında dayak yemekten kırkamıştı. O bir gün iş tutup elbette adam olacak... Yaptığı delikanlılık... Cahillik... diye düşünürdü. Onun damarlarında şimdiki kan değil, süzme deli balı akıyor...

Elinden para almak için kendisine: «Anne artık işe gireceğim» dediği zaman ona hemen himat ediyor ve yine kumara gittiğini görürce:

«Onu kandırıyor» diye düşünüyordu.

Şazimet kadın, oğlunun bir gün adam olacağını inanıyor. Bu onda, tam bir kanaat halinde idi. Ve işte onu, zahmetli hayatında dinç ve e-yakta tutabilecek yegâne destek bu inançtı. Onu yola getirmeye kendine bir gaye edinmişti. Bir fikirsabit bu kararlılıkta iki kanat gibi çırpardı. Yaz ve kış geceleri, sıcakta ve soğukta mehtaplı gecelerde olduğu gibi yıldızlı veya bulutlu zifiri kararlılık gecelerde o hep, her zaman ve daima orada aynı vaziyette dururdu.

O, kendini oğluna o kadar bağlamış, oğlunu yola getirmeye işine kendini o kadar vermişti ki, sandık bunun haricindeki şeyler ona tesir edemiyor, bu işi bitmeden, bu işi sonuna getirmeden evvel hiçbir şey, ne ağılık, ne uykusuzluk, ne yorgunluk onu ihtiyarlatmıyor, ypratmıyor.

Günün birinde o büyük felâket gelmeseydi, kim bilir Şazimet teyze daha kaç sene Avnîyi adam etmek için aynı cesaretle aynı şartlar içinde kendini harcamak, bütün günlerini onun kumarmaya, içkisine, kah-pelerine para yetiştirmek için işte, bütün gecelerini onu eve getirmek için meyhaneye kaplarında sürün-mekte geçirecek, kaç kere oğlunun tokadını yiyecekti.

Vizviz Alinin kahvesinde otuz kur-ruluk bir kumar borcu için Avnîyi bıcakladıkları zaman mahalleli pek acınamış, hattâ birçokları: «Şazimet teyze kurtuldu» diye âdetâ sevinmişti: «Sonunun bu olacağı belli idi. O kadar ana âhr âldı. Kadın bir gece uyutmadı.» Cesedi, kahvenin taşları üstünde, yıldıztı örten bir çavur parçasının altında yatarken, herkes böyle düşünmüştü.

İncir mağazasına gelen bir komşu, anasına Avnînin ölümünü haber vermişti zaman, kadın, hiç ses çıkarmadı. Rengi hep solgun olduğu için sarardığını da kimse farketmedi. Sade yerinden kalktı. Hafife sendeliyerek mağaza kapısına doğru yürüdü. Sokak bomboştu. Mağaza duvarının dibinde karpuz kabukları, çiplak tüdim baskımları ve şinekler vardı. O da bir duvarın dibine gök-tü. Gözlerini kapadı. Ellerle şakak-larını tuttu ve hafif bir sesle: «Şim-diki ben geceleri kimi bekliyeceğim... diye mırıldandı... Ha! Şimdi ben sokakların köşesinde sabahlara kadar kimi bekliyeceğim... Beni kim ağla-tacak... Bana kim bağıracak... Para-larımı elimden kimler alacak... Ben şimdi kime söz söyleyeceğim... Kimi insan etmeye çalışacağım... Ah, ona nasil kıydılar... O artık tam yola ge-riksen ona nasil kıydılar? «Ana, ar-tık işe gireceğim» diye dün bana ye-min etti. Evet... Daha dün!...

O günden sonra Şazimet teyzeyi bir daha sokak başlarında gören olmadı. Erken yatıyor, erken kalkıyor, akşam yemelerinin saatinde yiyor. Acısı büyüktü ama hayatı intizama girmişti. Mahalleli: «Acısı ni unutsun, nasıl gelececekti» dediler. Fakat iş mahallelinin zannettiği gibi çıkmadı. Başsız kalınca Şazimet kadın birden yıkıldı. Bir ay içinde Şazimet teyze belki yirmi yaş birden ihtiyarladı. Bir sene sonra o-nu kimse tanıyamaz oldu. Belli bük-tüldü. Ağzında diş kalmadı. İncir için olmadı; mevsimlerde çalıştı-ğı evlerden: «Çamaşırları temizli-miyor, tahtaları açmıyor!» diye ar-tık onu çağırmas oluldu. Parmak-lar kuvvetini kaybettiği için artık incirleri iyi ezemiyordu. Onun için onu şimdi daha kötü bir işe, incir seğmeğe ayırdılar. Mahalleli, onu bu halde görünce: «Meğer insan dertsiz yaşamazmış!» dedi. Fakat mahalle-linin en akıllısı geçinen mavnacı Ce-mal: «Dertsiz değil, lümitsiz ve t-nançsız yaşamaz, diyor. Şazimet teyze, çok çekiyordu. Amma bu kö-tülüğün önüne bir gün geçebilecek-ni zannederek boğuşuyordu. Şimdi ne oldu, ne ümidi, ne de kavrayış kaldı. Onu ihtiyarlatan budur... Onu dünyaya bağlayan bağları koptu!»

Suat Derviş

TAKVİM

20 Ağustos 1940

SALİ

Yıl: 1940 - Ay: 8 - Gün: 233		
Rumi: 1356 - Ağustos: 7		
Vakit	Vasati	Ezani
Güneş	5.15	10.13
Öğle	12.17	5.15
İkindi	16.04	9.03
Akşam	19.01	12.00
Yatsı	20.43	1.40
İmsak	3.23	8.21

DÜN ÇIKAN İLK KISIMIN HULASASI

[Mehmet Ali, aile hayatına ait bir se-bekten dolayı ölmeye karar veriyor. Tam revolverinin tetiğini çekeceği sırada gözü ihtiyat zabiti diye çıkardığı bir resme iliyor. Dünyanın bugünkü halinde memleketin her kola, her dimağ mühtağ olduğunu, hayatına tasarruf e-demeyeceğini hatırlıyor. Eski kurulu ha-yatı için ölmüş görünmeğe, yeni hayatı-nı unumun hayırına vakfetmeğe karar veriyor. Mehmet Ali, Kembri'de tarih okumuş, sonra memleketi dönmüştür.]

- 2 -

Memleketi düşünce askerliğini yaptı. Sonra ailesinde, dostlarında bütün ısrarla-rına rağmen büyük merkezlerde kalmadı. Anadolu'nun göbeğinde idari bir vazife aradı.

Bu emelin bir çalgılık sayınlara şöyle cevap veriyordu:

— Dünyada iki türlü gidiş var: Birisi hayatı olduğu gibi kabul etmek, ona uy-mak, yavaş yavaş hareketsizlik içinde çü-rüyüp gitmek... İkinci de muhitt kendini-ze uydurmağa, yüksek bir takım ölçüler ve emellerle yaklaştırmaya çalışmak... Hepi-ni: «Bana mi kaldı? Başkası yapmış» di-ye düşünürsek bu memleket halkı layık ol-duğu seviyeye nasıl varabilir?

Mehmet Ali, bütün taze şevkine rağmen idari vazifede iki seneden fazla kalamadı.

İKİNCİ GELİŞ

YAZAN: M.H.ZAL

Bugünün ve Yarının Romani

Etrafında usullerden, mânasız muameleler-den ibaret, hakiki ihtiyaçların ıncırlama aykırı çemberler buldu. Ne tarafa döne, ne yapmak istese teçebbüsü ve hızı kıracak bir engelle karşılaşıyor, küğit üzerinde en küçük tefferrüta kadar iptidadan hazırlanmış illü usullerin hayatın canlı akıntısını yolundan alıkoymuşu görüyordu.

Bir Amerikan tütün şirketinin Samsun-daki müdürü, vakit vakit Mehmet Alinin bulundugu yere geliyordu. Aralarında ya-kın bir dostluk kurulmuştu. Bu adam, Meh-met Alinin temiz karakterine, yüksek ener-jisine hayrandı. Bir işi kendine dert edile-n idealist ve atılgan insan tipinin, ne ka-dar nadir bulunur bir kıymet olduğunu bütün Amerikalılar gibi biliyordu. Mehmet Aliye şöyle teklifler yapıyordu:

— Bir memleketin iyiliğine hizmet et-menin en iyi yolu, iktisadi hayata atılmak-tır. Siz Türklere, bunu şimdiye kadar ha-kir gördünüz. Yanlış, çok yanlış... Asıl se-nin gibi okumuş, ideal sahibi adamlar bu hayatta yer tutmalı... Bizim işte, bir nume-ralı adam benim. Sana ilk hamlede işin iki numaralı adamı olmak fırsatını vermiye hazırım. Bir müddet sonra komisyon üzeri-

ne bütün mübayaaları yapmak imkânını bulabilirsiniz. İzmir ve İstanbul'daki daha ge-niş teşkilâtımızda da geçebilirsiniz.

Vaziyet

Siyasi, Askeri

Hakiki taarruz mu?

Dün gelen haberler arasında en mühimmi, Alman paraşütçü üniformaları tarifnamesinin İngiltere'ye resmen bildirilmesi. Eger bu tebliğ bîf kasdile yapılmamışsa, hakiki isgal taarruzunun başlaması üzere olduğuna delâlet eder.

Almanların paraşütçülerle isgal ettikleri şehirlerde takip ettikleri usul malumdur. İngilizler Belçika ve Holanda taarruzlarında gördükleri tecrübelerden istifade ederek, pahas, dilenci ve diğer kılık-kıyafetli paraşütçülere casus muamelesi yapacaklarını ilân etmişlerdir. İngilizlerin bu ilânına karşı Almanların, Britanya adalarına indirmek tasavvurunda bulundukları paraşütçülerini muhakemesiz kurşuna dizilmekten kurtarmak için bu tebliği yapmış oldukları anlaşılır. Bu itibarla haftalarca beklenen büyük taarruzun pek yaklaştığına hükümlenabilir. Almanların mühim haber olarak, Londra hava müdafaasını yarmak teşebbüslerini kaydetmek gerektir. Alman hava kuvvetleri bu teşebbüslerinde günlük zayıt rekorunu kırmışlardır. Bir günde 140 Alman tayyaresi düşmüştür.

İngiliz kaynaklarından alınan telgraflara nazaran, Almanlar karşı Londrayı müdafa için havalandıran İngiliz avcılarından 16 sı üslerine dönmüştür. Yalnız düşen İngiliz tayyarelerinden 8 tayyarecinin kurtulmuş olduğu hakkındaki malûmat da mândirdir. Bununla bir daha anlamış oluyoruz ki, kendi semalarında ve kendi toprakları üstünde döğüşen tayyarecilerin mütearrızlara nazaran avantajları büyüktür. Çünkü tayyareleri sakatlandı takdirde paraşütçü kurtulmak suretile pilot tasarrufuna imkân hâsıl olmaktadır.

Dünkü büyük hücumda, civi civiyi söker kabilinden, tayyarelere karşı en müessir silahın yine tayyare olduğu bir daha sabit olmuştur. Öğe üstüne kadar devam eden hava muharebelerinde düşürülmüş 86 Alman tayyaresinin 73 ünü İngiliz avcıları yere sermişlerdir. Londra ve civarının, tayyare dâfi bataryaları pek mebzul olduğu halde 86 tayyarenin 12 sini topçuların indirdiği bildiriliyor.

Bunlar, Alman hava hücumlarının siddet derecesini gittikçe arttırarak en son hadlerine yaklaştığını anlatmaktadır. E. Ş. A.

Orta Anadolu'dan Koyun Getirilecek

Şehrimizin et ihtiyacını temin için getirilmekte olan koyunların miktarını arttırmak maksadıyla Anadolu'nun muhtelif mntakalarından hayvan ithal edilmektedir. Son günlerde şarktan getirilen hayvanlar azalmış olduğu için Orta Anadolu'dan koyun getirilmesine teşebbüs edilmiştir. Konyadan gelen bir habere göre bu mntakada külliyetli miktarda kasaplık koyun hazırlanmaktadır. Koyunlar bu hafta şehrimize getirilecektir.

Tapudaki Takipçiler

Sahiplerinden başkasının hükümet dairelerinde iş takip etmesi hakkındaki memnuniyet rağmen, bazı dairelerde ve bilhassa tapu idaresinin kapı ve koridorlarında hüviyetleri meçhul kimselerin iş aldıkları ve daireye gelenlere sokulacak hizmet ve hattâ işin süratle neticelendirilmesi için muavenet tekliflerinde bulunmuş oldukları görülmektedir. Alakadarcıca bu işin takibine başlanacaktır.

RADYO

SALI 20/8/1940

7.30 Program ve meleklet saat ayarı, 7.35 Müzik (Pl.), 8.00 Ajans haberleri, 8.10 Ev kadını, 8.20 Müzik (Pl.), 12.30 Program ve meleklet saat ayarı, 12.35 Müzik (Pl.), 12.50 Ajans haberleri, 13.05 Müzik, 13.20 Müzik: Rina Ketti, Tino Rossi vesailerinin plakları, 18.00 Program ve meleklet saat ayarı, 18.05 Müzik: Caz müziği (Pl.), 18.30 Çocuk saati, 19.00 Müzik: Çocuklar için, 19.15 Müzik: Fasıl heyeti, 19.45 Meleklet saat ayarı ve ajans haberleri, 20.00 Müzik: Çiftçinin saati, 20.15 Konuşma: Çiftçinin saati, 20.30 Müzik: Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti. İdare eden: Mesut Cemil, 21.15 Serbest saat, 21.30 Konuşma (Radyo gazetesi), 21.45 Müzik: Radyo salon orkestrası, 22.30 Meleklet saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, ešham - tahvilât, kambyo - nukut borsası (Fiyat),

İç ve Dış Emniyetimiz

(Başı birincide)

İ dakikalarında dış ve iç emniyete tam bir külgöze bakmakta olduğumuzu bir defa daha teyit etmekteyiz.

Sunu memnuniyetle söyleyebiliriz ki, halkımız da bu meselede tam bir uyanıklık göstermiştir. Vasatı tahsil derecemiz, umumi yaşayış seviyesi belki de diğer birçok memleketlerden geridir. Fakat vatani meselelerde intibah ve olgunluk bakımından Türk vatandaşı, hele bu son sene içinde en ileri memleketleri utandıracak ve gıpta ettirecek bir imtihan geçirmiştir. Dış ve iç emniyetin bir külgöze olan meselelerde hükümetle candan iş beraberliği etmiştir. Başka memleketlerde kolayca zehir saçılabilen besinci kolcular, memleketimizde her Türk vatandaşının başı başına bir kale olduğunu görmüşlerdir. Bu manzara ile cidden iftihar edebiliriz.

Romen - Bulgar Müzakereleri Bugün Başlıyor

Bükres, 19 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor: Romanyayı komşularından ayırabilecek meselelerin muslihane bir surette halledilmeleri ve dünyanın bu kısmında milletlerin yine muslihane bir teşriki mesailerine müstenit yeni bir politikanın tesisi ümididir. Romanya Bulgaristanla müzakerelerin açılmasına karar vermiştir.

Görüşmeler, Craiova'daki kral sarayında öğleden evvel başlamıştır. Bulgaristanın baş muharrıfı tam salâhiyetli elçi B. Pomenoff ve Romanyanın baş muharrıfı da, tam salâhiyetli elçi ve sabık hariciye müsteşarı B. Alexander Cretziano olmaktadır.

Bulgar muharrıfı heyeti Calafat'a pazartesi sabahı vâsil olacak ve hususi bir trenle Craiova'da gidecektir. Rumen muharrıfı heyeti aksamdan Craiova'ya hareket etmiştir.

Bulgar Ajansının Türkiye Hakkında Bir Tebliği

Sofya, 19 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor:

Bulgar radyosu ve Bulgar matbuatının Türkiye'deki Sovyet sefirleri Te-rentiyefin Ankara'da bulunmamasına mukabele teşkil etmek üzere Moskova'daki Türkiye büyükelçisinin Ankara'ya çağırılacağına dair hiçbir zaman neşriyatta bulunmadığını bildirmişti.

Bundan başka, ecebi memleketlerde dolaşan sayıların hülfına olarak, Bulgaristan'da ihtiyatların askerlikleri teç edilmiş pek mahdut miktarda bazı efradın bir talim devresi için silah altına çağırıldığını tasrih etmeyi arzu etmekteyiz.

Besarabyadaki Almanlar Polonyaya Naklediliyor

Londra, 19 (A.A.) — Pat. Berlin matbuatının bildirdiğine göre, Alman makamları Polonya'nın Sovyet işgali altında bulunan kısmında mukim 10.700 Alman ailesini Polonya'nın Almanyaya ilhak edilen kısmına getirmek yerleştirmişlerdir. Şarktan gelen Almanların miktarı 135.000 kişiyi bulacaktır.

Bundan başka Letonya'dan 70.000 ve Estonya'dan 23.000 Alman getirilerek harpten evvel Polonyalıların halkın yüzde 90,9 unu teşkil ettikleri mntakalara yerleştirilmişlerdir. Hâlen muhtelit bir Alman - Sovyet komisyonu Besarabyayı terke-decek olan 90.000 Alman Polonyaya nakli meselesini tetkik etmektedir. Almanlar malları gasbedilen yüz binlerce Polonyalıların zararına olarak yerleştirilmektedir.

Meşhur Krysler Öldü New-York, 19 (A.A.) — Otomobil endüstrisinin maruf silarmalarından Chrysler vefat etmiştir.

Doğum

Birinci muhabere alayı Üstteğmenlerinden Reşat Şayan'ın bir erkek çocuğu dünyaya geldiği memnuniyetle haber alınmıştır. Ebeveyni tebrik eder, yavruya uzun ömürler dileriz.

Afrika harekâtına iştirak eden İngiliz tankları

Almanlar En Büyük Zayıtı Dün Verdiler

(Başı birincide)

şürülen düşman tayyarelerinin adedi bini geçmiştir. İngiliz zayıtı 200 den ibarettir.

Alman Sanayi Merkezleri Bombalandı Londra, 19 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin havacılık muharriri yazıyor:

İngiliz hava nezaretinde bütün bir divarı kaplayan küçük kırmızı bayraklarla işaretlenmiş emaye bir harita mevcuttur. Bu kırmızı bayraklar İngiliz bombardıman tayyarelerinin kuvvetli bomba atıkları yerleri bir bakışta görmeye imkân vermektedir. Her sabah saat 8 de Almanyaya ve Alman işgali altındaki arazi haritasının üzerine o gece zarfında yapılan baskınları göstermek için yeni bayraklar çivilenmektedir. Ruhr havzası simdi bayraklarla o kadar örtülmüştür ki, şimdi yalnız bu sinai bölgeye mahsus olmak üzere yeni bir harita konulmuştur. Ruhr havzası uzun zaman-danberi başlıca taarruzlara hedef teşkil etmektedir. Her ay bu havzaya binlerce bomba atılmış, fabrikalardan başka mühim demiryollarının iltisak noktaları tahrip edilmiştir. Meselâ Hamm, haziran başından beri 29 büyük baskına uğramıştır. Bir gece zarfında 3 veya 4 taarruz yapıldığı vâkidir. Almanyaya işgali altındaki arazi taarruza uğrayan yerlerin adedi 300 kaddardır. Tayyare fabrikalarının, hava meydanlarının, mühimmat fabrikalarının, petrol tasfiyehanelerinin, tank, dok ve diğer hedeflerin tahribinden maada, Almanyada ciddi bir iş-tihâl inkıta da mevcuttur. İngiliz bombardıman tayyareleri düşman memleketinde gittikçe daha uzaklara gidiyorlar ve bana söyldüğüne göre, bir aydan beri düşman topraklarının bu kısmına 40 bin tondan fazla bomba atmışlardır. Hem de İngiliz tayyarecileri bombalarını Alman tayyarecilerinin yaptıkları gibi geliş güzel bırakmamaktadırlar.

Hava tam isabete mâni ise, tayyareciler tekrar gelmek ve o zaman kullanmak üzere bombalarını bırakmadan dönmektedirler.

Bulonya Limanına Hücum Edildi

Londra, 19 (A.A.) — Hava nezareti istihbarat bürosunun tebliği ettiğine göre: Cumartesi aksamı Boulogne'ya üzerine salih muhafaza teşkilâtı tayyareleri tarafından yapılan hücumlarda üç ton infilâk bomba atılmıştır. Hedefler meyanda düşman gemileri ve deniz tayyare filoları vardır. Bombardıman tayyarelerine refakat eden avcı tayyareleri limanın alemlerle çevrildiğini ve su sathının ateşle kaplanmış bulunduğunu haber vermişlerdir. Tayyare dâfi bataryalarının keşif ateşine rağmen İngiliz tayyarelerinin hepsi salimen üslerine dönmüşlerdir. Bir bomba isabet eden deniz tayyaresinde bulunan infilâk o kadar siddetli olmuştur ki, bu tayyarenin parçaları duman bulutlarının üstüne fırlamışlardır.

Almanlar Baraj Balonlarına Hücum Ediyorlar Londra, 19 (A.A.) — Dün öğleden sonra cennubı sarkı sahilleri üzerine bombalar atılmıştır. Avcı tayyarelerimiz tarafından tardedilmeden evvel 22 düşman tayyaresinin atıldığı bombardıman yangınlar çıkmıştır. Az sonra 2 düşman avcı tayyare grubu müteaddit balon balonlarını düşürmüşlerdir. Tayyare dâfi bataryaları tarafından siddetli bir ateş açılmıştır. Cennubı garbide bir köye dü-

Afrika Harbi İNGİLİZLER Somalili Tahliye Ettiler

Londra, 19 (A.A.) — Resmi tebliğ:

Somali muvaffakiyetle tahliye edilmiştir. Mukaddeme kaybedilen iki toptan maada bütün toprak ırk edilmiştir. Malzeme, gıda maddeleri ve teçizatın bir kısmı da tahliye edilmiş, geriye kalan kısmı imha edilmiştir. Yaralılar da tahliye olmuştur. İtalyan zayıtı bilhassa karagömlükler çıkartmaları arasında ve İngiliz zayıtı nisbet edilemeyecek derecede ağırdır.

Müttefiklerin Somalideki iptidal tedbirleri sıkı bir Fransız ve İngiliz işbirliği esasına istinat etmekte idi.

Bu plâna nazaran Fransızlar bütün zayıtın muhri olan Cibutide sağ cennahı tutacaklardı. Fransız hükümetinin yeni muhasamat vaziyetini iştirake âni olarak nihayet vermesi üzerine yeni ve vahim bir vaziyet doğmuş bulundu. Müttefik kuvvetlerin yarısından fazlası muattal bir hale geçince hasıl olan fevkalâde vaziyetin önüne geçmek için derhal en fiili tedbirler almak lâzım geldi. Muhtelif hal suretleriyle karşılaştık.

İtalyada bir mahal, 19 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 72 numaralı tebliği:

İngiliz Sopalisinde kütahlar, düşmanın müdafa hattını yardıktan ve «Faruk» u zaptedip geçtikten sonra gemilere doğru ricat eden düşman takip etmektedir. Bu gemiler avcı tayyarelerimiz tarafından mütemadiyen bombardıman edilmektedir.

Bir düşman tayyaresi avcı tayyarelerimiz tarafından düşürülmüştür. Düşmanın Kassala üzerine yaptığı bir hava akını insanca zayıtı ve hasarı mücip olmuştur.

Addis - Abeba hava limanına yapılan diğer bir akın neticesinde iki kişi ölmüş, beş kişi yaralanmıştır. İçinde eski malzeme bulunan iki hangara bombalar isabet etmiştir. Simali Afrikada hava kuvvetlerimiz Sidi - Barrani hava limanındaki tesisat ile Sollum'un cennubı sarkı mntakasında kampları ve motorlu arabaları müessir surette bombardıman etmişlerdir. Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Düşmanın Milano, Coni ve Torino üzerine yaptığı hava akınları neticesinde Milano'ya düşen üç bomba sivil bir binaya isabet etmiş, kırılara da birkaç bomba düşmüştür. Coni ve Torinodaki hasarat ehemmiyet-sizdir. İnsanca zayıtı yoktur. Müttad varakalar atılmıştır.

Fransada Açık

Fransa İngiliz Ablokasından Dolayın, Almanlar Yüzünden mi Açığa Mahkûm?

Londra, 19 (A.A.) — Yarı resmi bir kaynaktan bildirilmiştir: Fransız hariciye nazırı B. Baudouin'in Vichy'de söylediği nutukta Fransada yiyecek maddeleri yokuğunun İngiliz ablokasından ileri geldiğini bildirerek ablokaların kaldırılmasını istemek için ileri sürdüğü delilleri Vichy rejiminin diğer nazif şahsiyetlerinin beyanatıyla tezat teşkil etmektedir. Ezümle ziraat nazırı Caziot şöyle demiştir:

Fransada mebzul miktarda yiyecek maddeleri vardır. Fakat bütün iş nakliyatıdır. Kış cetin olursa da vaziyeti bir haile şeklinde göstermek icabeder.

İhracat faaliyeti henüz inkısaft etmemekle beraber Alman-yaya yirmi bin liralık hali, Yunanistana altı bin liralık kimyevi ve üç bin liralık kepek, İsviçreye on beş bin liralık fin-dık, Ceyyaya otuz iki bin liralık susam ve Romanyaya dört

Şair Tevfik Fikretin 25 inci Ölüm Yılı

Dün Eyüpteği Mezarı Başında İhtifal Yapıldı

Şair Tevfik Fikretin ölümü-nün 25 inci yıldönümü münasebetile dün Eyüpteği kabri başında bir ihtifal yapılmıştır. İhtifali Eyüp Halkevi tertip etmiş ve merasimde bulunmak isteyenler saat 15.30 da Halkevinde toplanırlar. Bunların arasında, Eyüp kaymakamı ile parti kaza-reisi, ve Fikreti seven bazı edipler de bulunuyordu.

Fikretin mezarı başında toplananların miktarı, maalesef, 60 kişiyi geçmiyordu. Bu küçük kalabalık, büyük ölünün hatırasına hürmeten bir dakika sükût ettikten sonra Eyüp Halkevin-den birisi (Eddip ve insan Fikret) mevzulu bir hitabede bu-

lunmuş, bunu müteakip Lütfi Erişci (Fikret unutulmamalı) ve Suat Tosner (Fikret) mevzulu hitabelerini irat etmişlerdir.

Bu hitabelerden sonra eski edebiyat muallimlerinden Behcet Macit söz alarak Fikretin edebiyatımıza getirdiği yenilikleri anlatmıştır. Daha sonra gençlerden birkaçı, Fikretin muhtelif şiirlerinden parçalar okumuşlardır.

Son olarak İhsan Erkilic da Fikretin bir şiirini okuması ve kabre celenkler konularak ihtifale nihayet verilmiştir.

Gece de Eminönü Halkevin-de bir merasim yapılmıştır.

Bir Polonyalı Hariciye Memurunun 520 Dolarını Dolandırmışlar!

Bir müddet evvel şehrimize gelen Polonya hariciye memur-larından Marski zabıtaya müracaatla 520 dolarının Fahri adında bir tarafından dolandırıldığını söylemiştir. Zabıta Fahri-yi yakalamış ve Galatada Hav-varı hanında sarraf Aleksandir-da Türk parasile tebdil olunduğunu tesbit ettiği 428 lirayı müsader eylemiştir. Sarrafta bulunan 520 dolar da sahibine iade edilmiştir.

İKİ EROİNCİ YAKALANDI

Muammer ve İhsan adında iki sabıkalı Galatada eroin çekerlerken Kemal ve Mustafa adında iki sabıkalı da 25 gram eroini satarlarken suç üstünde yakalanmışlardır.

MERDİVENEN DÜŞTÜ

Tophanede oturan Tevfik a-dında birinin yedi yaşındaki oğlu Cemalettin köprü merdi-

venlerinden inerken düşerek muhtelif yerlerinden yaralan-mıştır.

★ Kasımpaşada oturan Cafer adında birisi sokakta kolundan varalı ve baygın bir halde bulunarak hastahaneye kaldırılmıştır.

Yapılan tahkikat neticesinde Mustafanın sokakta düştüğü ve yerde bulunan bir cam parçası ile varalandığı anlaşılmıştır.

★ Bir ay evvel Fatih'e Açıklar sokagında Ahmet adında birinin evine gündüz giren meçhul bir hırsız birçok gümüş takımları ve halıları çalarak kaçmıştır.

Tahkikat neticesinde hırsız-ın sabıkalı Hayik tarafından yapıldığı tesbit edilerek yakalanmıştır. Çalınan gümüşler ve halılar meydana çıkarılarak sahibine iade edilmiştir.

Belediye, Tozkoparandan Tepesine Bir Merdiven Yaptırıyor

Tepesinin bahçesinin Tozko-paran caddesine bakan tarafı, yeni imar plânına uygun bir şekilde tanzim edilmiş, Tozko-paran caddesile tramvay caddesini birbirine birleştirmek üzere Tepesinin bahçesinde Pera-palas arasında merdivenli bir yol yapılmıştır. Belediye Reisi Lütfi Kırdar, bahçenin tramvay caddesine bakan kısmının da imar plânına uygun bir şekilde tanzim edilmesini dün aksam imar müdürlüğüne bildirmiştir.

Hazırlanan plâna göre eski Gardenbarın köşesinden itibaren Asri sinema köşesine kadar devam etmek üzere beş metre genişliğinde bir sara trotuara gidecektir. Bunun için gerek şehir tiyatrosunun kapısı, gerekse Asri sinema antresi geriye çekilecektir.

İleride Asri sinemanın yerinde yapılacak olan tiyatro, malzeme buhranından dolayı bu sene yapılmayacaktır. Yalnız Asri sinemadan sonraki dükkânlar yıktırılacaktır.

Plânda, dükkânlardan sonraki apartmanın da yıktırılması lâzımgelmektedir.

Bu iş sonraya bırakılacak, yalnız apartmanın alt kısmı istimlak edilerek yıktırılacak ve üstü sütunlarla tutturularak yol genişletilecektir.

Almanya İhracat İçin

Birliklerin Faaliyete Geçmesi Bekleniyor

Türk - Alman ticaret anlaş-ması ile Almanya'ya gönderilecek muhtelif maddelerin ihracı için birliklerin faaliyete geçmesi beklenmektedir. Birlikleri kurulmuş olan maddelerin ihraca-tında, birlikler tarafından hazırlanacak tevziat listelerine göre ihracatçıya para verilecektir. Birliği olmayan maddeler için ihracat vesikası almış olan tüccarlara mevcut stoklarına göre tevziat yapılacaktır.

Dün Satılan İhracat Eşyası İhracat faaliyeti henüz inkısaft etmemekle beraber Alman-yaya yirmi bin liralık hali, Yunanistana altı bin liralık kimyevi ve üç bin liralık kepek, İsviçreye on beş bin liralık fin-dık, Ceyyaya otuz iki bin liralık susam ve Romanyaya dört

bin liralık zeytin gönderilmiş-tir.

Bulgarlar Kereste Satmak İstiyorlar Bulgar ticaret firmalarından biri Bulgaristanın çam kereste-lerinden piyasamıza satmak üzere hükümetimize müracaat etmiştir.

Romanyaya İkinci Parti Tiftik Satışı Romanyaya satılacak tiftik ve yapağaların ikinci partisinin Ticaret Vekâleti tarafından yapı-tılan kontrolleri bitmek üzere-dir. Bu iş bittikten sonra sevkiyata başlanacaktır.

Ankara'da bulunan Rumen heyeti pamuk, susam ve daha başka maddeler almak için mü-zakerelerine devam etmekte-dir.

FELEK

Yazan: B. FELEK

Hocanın Tekesi

Size Hoca Nasreddine atfedilen bir fıkrâ nakledeceğim: Bu fıkrâ hakikaten Hocaya mı aittir? Orasını temin edemem. Lâkin bizim eski ve fena bir an'anemizi gayet belîğ anlatması bakımından çok güzeldir. Dinleyin!

Hocanın bir tekesi varmış. Koç katımı mevsimi gelince bütün kasabalı keçilerini bu tekeye keçerlermiş. Hoca da keçi başına beş akçe ücret alır, onunla geçinirmiş. Teke cins bir hayvan olduğu için kasabalının keçileri her sene üç dört tane hem de dişi doğurur ve sahiplerini memnun edermiş.

Kasabada böylece keçiler üredikçe, Hocanın tekesine karşı talep de artmış. Hoca da rağbetin fazlalığından istifade ederek tekenin vizitasyon on akçeye kıstarmış. Bundan muğber olan kasaba halkı başka tekelere basırmışlarsa da hiçbir Hoca'nın yerini tutmadığından tekrar ona dönmüşler. Fakat üç almak için Hocayı hâkime şikâyet etmişler.

Hâkim sormuş:

— Hoca! Sen tekenin aşma parasını arttırmışsın!

— Evet efendim! İstiyen gelsin! Zorla değil.

Demiş. Hâkim de bu cevabı haklı bulmuş.

İşi karıştırmak ve Hocayı ızzar etmek isteyenler hâkim-i tesvik etmişler:

— Hâkim efendi! Şu hocanın tekesini Beütümale alsanız ya! Hem bize ucuzca kiralarınız; hem de bu kadar para Beütümale gider.

Hâkim teklifi mâkul bulmuş ve hoca ile pazarlık edip tekeyi 100 altına Beütümale hesabına satın alarak halka kiralamaya başlamış.

Lâkin işin garibi şu ki, bir müddet sonra teke - belki de yaşlılık sebebi - kendinden beklenen vazifeyi yapamaz olmuş. Bunun üzerine Hocaya hücum etmişler:

— Bre hoca! Sen ne ettin bu tekeye? Büyü mü yaptın, tilsim mi? Bir türlü keçiye yanasmıyor.

Hoca gülerken:

— Ne tilsim, ne büyü! Kuzum o şimdi beylik oldu. Memur gibi çalışıyor. Cevabını vermiş.

Bu söz maalesef bir eski hakikati pek açık anlatan ve biz-i derin derin düşündüren bir cevaptır.

Yeni bir rejimin nimetlerini, Türklüğün kendine has olan meziyetlerini yâr ve âğvara göstermek için umumi, hususi devlet, belediye veya sair mali, ticari ve sinai müesseselerde çalışanlarımız halka karşı, âmirlerine, memurlarına ve kendi vidadanlarına karşı olan vazifelerinde hoca merhumun tekesi vaziyetine düşmemeli; yani «memur oldum» diye ipe u sarmemeli, kendini ille değil, yalnız sabahleyin yoklama journalı başlayıp aksam yine onunla biten bir müddetle mukayyet saymamalı, bütün himmetini işinin selâmet ve süratle bitmesine sarfetmelidir.

Bu nazîz öğütü bilhassa evelden hususi ve ecebi şirketler elinde bulunurken sonradan milli ve resmi müesseseler haline geçen su, elektrik, telefon, tramvay ve emsalı şabık şirketlerin simdiiki idareleri mensuplarına ehemmiyetle sunmak isterim. Bunların ilk milli vazifeleri bize eskiyi aratmamaktır. Ancak böyle yapmakla bu müesseselerin millileştirilmesi gayesine uyum olurlar. Çünkü Türkiye Cümhuriyeti halkı bir devlettir. Halkı üzen, yoran ve saymayan memurlar onun anayasada yazılı olan bu gayesine hizmet etmemiş olurlar.

Diğer memurlara gelince; onların da süphe götürmeyen vatanseverliklerinin birinci tezahürü, şu fıkranın anlatıldığı eskiden doğmuş fena kanaati mesai ve tavırlarla tashihe çalışmak olmalıdır.

Fiyat Mürakabe Komisyonunda Fiyat mürakabe komisyonu henüz manifatura işini bitirememiştir. Komisyonun mesaisini a arttırmak için bu teşkilâtın genişletilmesi düşünülmektedir.

Şehirde odun ve kömür fiyatlarının yükselmesi yüzünden fakir halk kömür tedarikinde zorlukta çekmektedir. Belediye bu bakımdan odun ve kömür fiyatlarının mürakabesini komisyonundan istemiştir. Komisyonun gelecek toplantısında bu mesele görüşülecektir.

Ok Devrinden Motör Devrine Anadoluda Motörlü Kuvvetlerimizin Tabiata Karşı Açtıkları Keşif Taarruzunun Heyecanlı Hikâyesi

Ankara montaj yerinde işe hazırlanmış biçer - öğütürler, Ziraat Vekili Polat'ınla çiftçilerle görüşüyor, işe hazır Farmall traktörleri

Size bir hikâye anlatacağım. Motörlü kuvvetlerle bu sene yapılan iki keşif taarruzunun hikâyesi...

Bunun keyfine varmak için ilk önce bugünkü çiftçiliğimizin halini gözönüne getiriniz: Ziraatımız bünye itibarıyla çok geri, basit âletlerle çalışıyor. Adeta topa, tıfıge, tayyareye nispetle ok devrindeyiz. Bilgi eksik... Her tarafta ufak tarlalar var, veraset usullerinin fenalığı dolayısıyla bunların çoğu çöküştü... Su vaziyeti kontrol altında değil, tarla tabii gübrenin yüzünü göremiyor. Bununla tezek yapıyor. Suni gübre pahalı, memlekette henüz yetiştirilmiyor... Çiftçi uğraşıyor, uğraşıyor. Kendinin, çocuğunun emeğini hiçe sayıyor. Sonra ancak Allah ne verirse alıyor. Orta Anadoluda vasatı bir 5, 6 mahsul alınıyor. Bire yedi epeyce bir mahsul sayılıyor. Fena tohum yüzünden işe sürme hastalığı da karışınca artık varın hayrını görürün... Mahsul hem sahaya nispetle az, hem pahalıya mal oluyor. Memleketin nüfusunun büyük kısmını teşkil eden çiftçinin belli doğrultmuyor, yaşayış seviyesi yükselmüyor. Yurtta bütün iyi niyetlere, bütün gayretlere, bütün iyi hamlelere rağmen iktisadi gerilik manzarasından ve bunun neticelerinden kurtulamıyor.

DÜŞMAN CEPHESİNE TAARRUZ

Bütün bu saydığımız âmil, ilerilere doğru giden yolumuz üzerinde bir düşman cephesi teşkil ediyor. Buna karşı harp açmak lazım... Fakat umumî harp vasatı ve para meselesi... Ziraat Vekâleti, buğday ziraatında en ileri giden Eskişehir, Polatlı, Ankara sahalarını ayırıyor. Burada bir keşif taarruzu yapmağa ve neticeleri ölçmeğe karar veriyor. Tatbikat ziraat kombinaları idaresine bırakılıyor. Bu idare de mali kanunlarla eli ayağı bağlanmadan iş görebilecek yarı ticarî bir şekle konuluyor.

Harp diyecece hatırıma top, tüfek, tayyare, filân gelir. Tabiata karşı olan harbin de kendine göre silahları var: Tohum seçme ve ilaçlama tertibatı, büyük sapanlar ve bunu harekete getirecek traktörler, mahsulü dövecek ve biçecek makineler...

İlk hamlede tohum seçme cihazları faaliyette... Köylüye deniyor ki: «Tohumunuzu getirin. Bedava ayıracığız ve ilaçlayacağız.»

Kimi bundan istifade ediyor. Neticede bol ve iyi mahsul alıyor. Kimi ihmal ediyor. Hem az mahsul alıyor, hem de buğdaylarında sürme hastalığı başgösteriyor. Birçok çalıştıktan, çabaladıktan sonra netice kara renkli, içi boş taneler... Ekmeği kapkara oluyor. Buğday hakkındaki devlet himayesinden istifade etmiyor, çünkü Toprak Mahsulleri İdaresi buna para vermiyor. İhmalcilik yüzünden iş isten geçtikten sonra dövünüyorlar, amma kaç para eder.

TRAKTÖRLER İŞ BAŞINDA

Kombinanın elinde 1937 de alınan 50, 55 kadar traktör var. Bunlar geçen ilkbaharda taarruza sevk ediliyor. Ankara civarında 100,000 dönüm nadas ediliyor. Netice şu:

Hele kış sert geçen senelerde hayvanlarımız ilkbahara zavıf çıkıyor. Köylü otların büyümesini beklemeğe mecbur kalıyor. Nadas geçiyor. Martın 15 inde yapılması lazım gelirken Mayıs sonuna kadar kalıyor. Halbuki bilir misiniz ki vakit ve zamanında sürmek sayesinde başka hiç bir şey yapmadan mahsulü iki misli ne çıkarmak kabil... İş bu kadarla da kalmıyor. Mevcut hayvanlar, asıl dinlenmiş, kuvvetli tarlalarda geç bile olsa iş göremiyorlar. Diğerlerinde de ancak sathî çalışıyorlar.

Traktör ise her yerî sürüyor, bu işi cabuk ve iyi de yapıyor. 10, 15 senedenberi sürülemeyen topraklar traktörler sayesinde sürülmüştür. İşine göre köylüden dönüm başına 50 ile 80 kuruş arasında para alınıyor. Hem de mahsul zamanı ödenmek üzere...

DÖVEN BİÇEN DEVLER

Gelelim ikinci taarruza: (170) kadar döven biçer, mahsul zamanı işe sevk ediliyor. Bunlar öyle âletlerle tarladan geçerken mahsulü kesiyor, biçiyor, dövüyor, daha o saniyede ya çuvalara veya deposuna dolduruyor.

Bu 170 makine ile yarım milyon dönümden fazla tarlanın hasadı yapılmıştır ki, memleketteki ekilmiş arazinin ellide biri demek... Makine ile iş çıkarmakta birkaç türlü fayda görülmüştür: Birincisi masraf... Harman masrafı umumî istihsal masrafının yüzde altmışını tutarken makine sayesinde yüzde yirmiyi indirmiştir. Sonra mahsulün kısa bir zamanda toplanması hem türlü türlü riskleri ortadan kaldırıyor, hem de tarlanın hazırlanmasına ve ilkbahar

nadasının iktisadına imkân bırakıyor. İki defa sürülen tarladan işe iki misli mahsul alınıyor.

Köylü biçer döven makineleri bilmiyordu. Bunları tarlasına sokmaktan herkes çekiniyordu. Nihayet bazı cesur köylüler fedai diye ortaya atılmıştır. Büyükçe bir kısım araziye beş makine birden sokulmuş, eski vasıtalarla altmış günde tamamlanamıyacak harman iki saatte ikmal edilmiş, mahsul daha evvelden piyasaya gönderilmişti. Arazi sahibi düğün bayram etmiştir.

Bu işe hele kadim ve çocuklar çok sevinmişlerdir. Rüzgâr bekliyerek, taneleri savurarak yapılan eski hasat usulü o kadar zahmetli idi ki, mahsul sonunda bütün aile efradı ağırlıklardan kilolarca kaybediyorlardı. Sonra da gündeliklerin artmasına rağmen yardımcı bulmak imkânsız gibi bir şeydir.

İKİ MISLI MAHSUL

İki keşif taarruzu sayesinde varılan netice şu: Motörlü kuvvetlerin tabiata karşı mücadelede girdikleri sahada 125,000 nüfus bu sene makine kullanılmasıyla fayda görmüştür.

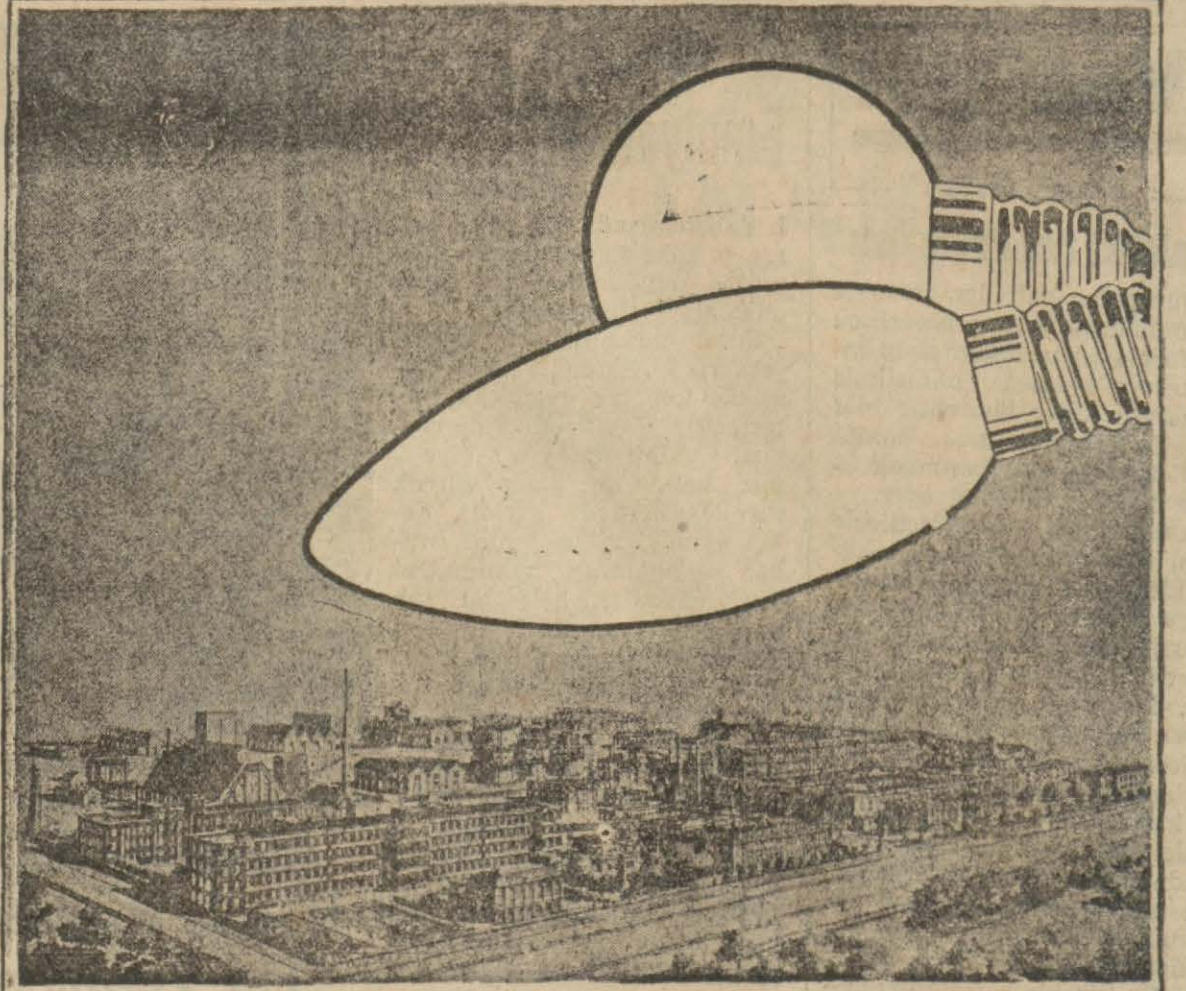
Eğer hepisi tohum seçmeğe ve ilaçlamağa lüzum görseydi netice daha da iyi olacaktı. Mahsul vasatı olarak geçen senenin iki mislidir. Fakat geçen seneden beş, altı misli derecesinde mahsul alan yerler vardır. Her ektiği tohumdan bire ancak 5, 6 misli mahsul alan ihmalci köylü, bire yirmi beş alan dikkatli, çalışkan komşusuna gıpta ile bakmaktadır.

FOSFOR = ALTIN

Keşif taarruzları esnasında gübre meselesi de tetkik edilmiştir. Orta Anadoluda azot ihtiyacı yoktur. Fakat fosfor ihtiyacı büyüktür. Eğer memleketimizde fosfor bulunduğunu duyarsak, altın, petrol bulunduğunu duymuş kadar sevinmeliyiz.

Bize yukarıda yazdığımız malumatın Bay Numan verdi. Bu konuşma esnasında şu kanaate vardık ki, Ziraat Vekili Bay Muhlis Erkmenen başlıyarak yeni teşkilâtın bütün fertleri, Orta Anadoluda yapılan keşif taarruzunu kendilerine dert etmişlerdir. Tıpkı cephede çarpışır gibi canla, başla uğraşıyorlar.

Motörlü kuvvetlerle yapılan taarruzun neticeleri o kadar mühimdir ki, memleketin bütün iktisadi ve içtimai bünyesini yükseltmeğe yol açabilir.

Yeni TUNGSRAM KRIPTON

ampulları Avrupanın en modern ve en vasıf imalathanesi addedilen TUNGSRAM fabrikalarının icadıdır.

% 20 ilâ 40 cereyan tasarrufu temin eden TUNGSRAM-Kripton ampullarını kullanırsanız daha güzel ve gündüz ziyasına daha yakın bir ışık elde edebilirsiniz.

TUNGSRAM KRIPTON

BOURLA BİRADERLER
İSTANBUL - ANKARA - İZMİR

Yatılı - Yatusız - Kız - Erkek HAYRİYELİSESİ

Saracanebaşıda Horhor caddesi Telefon: 20530

ANA - İLK - ORTA - LİSE

Eski talebinin Eylülün beşine kadar velilerle beraber müracaat ederek kayıtlarını yenilemeleri lazımdır. Eski ve yeni talebinin kayıtları her gün saat 10 - 17 ye kadar yapılır. Bütünlemelere 27 Ağustos'ta başlanacaktır. Yabancı dillere ilk sınıflardan itibaren başlanır. Son sınıfta fen şubesi de vardır. Talebe mektebin hususî otobüs ve otomobillerle evlerine nakledilir.

Telefon: 80547

KIZ | ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ | ERKEK

ANA - İLK - ORTA - LİSE. Yabancı dillere bilhassa itina edilir.

- 1 - Talebe kaydına başlanmıştır. Eski talebe, 1 Eylül kadar kayıtlarını yenilemelidir. Bu tarihten sonraya yerleri yeni müracaatlara verilecektir. Kayıt için Velilerin bizzat gelmeleri gerekir.
- 2 - Eski ve yeni talebe kayıtları her gün saat 9 - 18 e kadar Hali Rifat Paşa Konağında yapılır.
- 3 - Tedris ve terbiyesindeki ciddi ve Devlet imtihanları neticeleriyle sabittir.

YATILI

Nişantaşı - Rumeli ve Çınar Caddelerinde

GÜNDÜZLÜ

BOKS MÜSABAKALARI

Organizasyonun İyi Olmaması Seyircilerin Zevkini Kaçırıyor

İstanbul bölgesi boks ajanlığı cumartesi günü akşamı Beyoğlu Halk sineması salonunda müsabakalar tertip etmiş ve bu maçlar ümit edilmeyen bir meraklı kütlesi toplamıştır. Boks sporuna karşı bu alakayı gördükten sonra bizde ölü bir halde olan bu sporun kurtarılabilmesi için boks ajanlığının bazı noktalarda nazarı dikkatini celbetmeyi muvaffak bulduk. Maalesef bu ilk müsabakalarda organizasyon iyi yapıla-

mamış ve meraklıları memnun etmemiştir. Şu muhakkak ki, müsabaka yapacak çocukların evvelden tesbit edilmemesi bu işin ciddi yetini kaybettirmiştir. Saniyen ringte de intizam hiç yoktur. Her spor şubesinde yükseltilmek için rağbet lazımdır. Gençleri çalışmaya teşvik edecek olan alâkadır. Bunun için de boks ajanlığının işi daha ciddi tutarak programlı hareket etmesini ve müsabakalarda

Davet
Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Başkanlığından: 99 numaralı tamimin ikinci maddesinin A fıkrası mucibince klüplerin resmi mahiyetteki futbol müsabakalarına iştirak ettirecekleri üyeleri arasından seçecekleri müsabıkları gösteren listeleri almak üzere salâhiyetler birer murahhaslarını bölge merkezine göndermeleri ve bu listeleri doldurarak en geç ağustos 1940 nihayetine kadar yeniden muayene edilmiş hüviyet cüzdanlarıyla beraber bölge merkezine tevdi etmeleri lüzumuna tebliğ olunur.

karışıklığa sebep olacak, intizamı bozacak en küçük noktayı ihmal etmemesini tavsiye ederiz.

İkmalî Talebe Maça girebilecek

Futbolcuların lisans alabilmeleri için Ağustos ayı içinde bölgeye tesicileri ve Ağustos listesine ithalleri tamim olunduktan sonra bazı gençlerin haksız yere bir sene spordan mahrumiyetleri şikâyetlere sebep olmuştur.

Liselerden mezun olacak talebelerden ikmalî olanlar imtihanlarını eylül ayı içinde vermektedirler. Bu vaziyet dahilinde de bu gibi engelli talebeler ağustos listelerine sokulamıyor ve bir aylık teahhür için bir sene spor yapmaktan men ediliyordu. Bazı klüpler bu kararın tamimini için genel direktöre müracaat etmişler gene direktör de ikmalî talebelerin ağustos listelerine ithali, ikmal imtihanını verdikten sonra klüpleri namına tesicilerle o senenin müsabakalarına iştirakini kabul etmiştir.

SPOR

FENERBAHÇE YILDÖNÜMÜ

Eylülde Bir Ecnabi Takımla Maç Yapılacak

Fenerbahçeliler her sene büyük merasimle kutladıkları yıldönümlerini ahvali hâzıra dolayısıyla haziran ayı içinde yapamamışlar ve tehir etmek zaruretinde kalmışlardır. Fenerbahçe idarecileri 32 nci yıldönümünü eylülün ilk veya ikinci haftasında bir ecnebi takımla karşılamak suretille tayin edebilmek için uğraşmaktadırlar.

Yugoslavyadan yapılan teklifin kabulüne dair çekilen telegrama döne kadar cevap gelmemiştir. Maamafih Yugoslav takımının 7, 14, 15 eylül tarihlerinde üç maç yapmak üzere is-

tanbula gelmesine muhakkak nazariye bakılmaktadır. Yugoslavlar bu tarihleri kabul ettikleri takdirde Fenerbahçelilerin yıldönümü 7 eylülde yapılacaktır.

Hakem Ücretlerini Klüpler Verecek

Resmî müsabakalarda hakemlerin tazminatını bu seneye kadar teşkilât vermekte idi. Halbuki önümüzdeki sene hakem ücretlerini maçı yapan klüpler kendileri vereceklerdir. İstanbul futbol ajanlığı hakem ücretlerine karşılık olarak ilk maçları hâsılatından bir hisse almayı düşünmektedir.

Lik Maçlarına Bir Eylülde Başlanıyor

İstanbul bölgesi futbol ajanlığı bu sene sahasızlığını da gözönünde tutarak lik maçlarını bir an evvel bitirebilmek için bir eylül tarihinde başlatmaya karar vermiştir.

Birinci küme geçen sene olduğu gibi bu sene de on klüp olarak kabul edilmiştir. Geçen sene kümede sonuncu bulunan Hilâl klübü doğrudan doğruya ikinci kümeye düşmüş ve ikinci küme şampiyonu Beyoğluspor birinci kümeye alınmıştır.

Bu suretle birinci kümeyi Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş, Vefa, Beykoz, İstanbulspor, Süleymaniye, Kasımpaşa, Topkapı, Beyoğluspor klüpleri teşkil edeceklerdir.

Önümüzdeki cuma günü birinci küme klüp murahhasları bölge merkezinde toplanarak kur'a çekekeler ve fikstür tanzim edilecektir.

Maçların millî küme maçlarında olduğu gibi cumartesi ve pazar günleri yapılacağı da söylenmektedir.